

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н ХРИСТО ТЕРЗИЙСКИ
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Ул. „6-ти септември“ №29
Гр. София 1000

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ТЕРЗИЙСКИ,

Обръщам се към Вас във връзка с получени до омбудсмана жалби от граждани и неправителствени организации, в които се съдържа тревожна информация за сериозни нарушения на правата на задържани от полицията участници в протестите в София на 02.09.2020 г. Сочат се данни, че по отношение на задържани във 02 РУ – СДВР не е била спазена основана гаранция за защита – осигуряване на достъп до адвокат, включително и в случаите, в които ангажирани от близките на задържаните лица адвокати са се явили на място в полицията и са искали среща с клиентите си. Посочва се, че условията в помещенията за задържане са незадоволителни и са били пренаселени. В допълнение се твърди, че полицейските органи са задържали хора, които не са нарушавали обществения ред.

В медиите са разпространени и редица кадри за насилие и неправомерна употреба на сила над демонстранти и журналисти. В тази връзка като омбудсман осъждам подобни действия и настоявам да бъде извършено ефективно разследване на всички сигнали за осъществено върху гражданите насилие от страна на органите на реда. Отново бих искала да подчертая, че е необходимо да се изследва дали е налице пропорционалност при използването на физическа сила и помощни средства от правоохранителните органи като основен принцип в международните актове, българското законодателство и практиката на Европейския съд за защита правата на човека в Страсбург. Съгласно този принцип употребената сила следва да е строго съответстваща на постигането на законната цел.

В допълнение, от публикации в медиите се вижда как полицейски служители носят боксове и по униформите им са поставени лепящи емблеми с надпис на английски език: “Един удар. Един убит. Аз решавам. Без угризения“. Употребата на боксове от полицейски служители е недопустима съгласно изискването на чл. 85 от Закона за министерство на вътрешните работи, където са изброени изчерпателно видовете помощни средства: белезници, усмирителни ризи, палки и прибори; химически вещества, утвърдени от министъра на здравеопазването; служебни животни - кучета и коне; халосни патрони, патрони с гумени, пластмасови и шоклови куршуми; устройства за принудително спиране на превозни средства; устройства за отваряне на помещения, светлинни и звукови устройства с отвличащо въздействие; водометни и въздухоструйни машини; бронирани машини. Също така, поставянето на подобни заплашителни послания на униформеното облекло на служители на МВР цели сплашване на гражданите и е в противоречие с етичните норми и основните

принципи при работата на МВР, регламентирани в чл. 3 от Закона за министерство на вътрешните работи.

Гражданите посочват още, че полицейските служители не са носели индивидуални идентификационни номера.

По отношение на конкретни оплаквания от граждани, свързани със задържани лица във 02 РУ – СДВР и на основание Заповед на омбудсмана на Република България, на 04.09.2020 г. екип на Националния превантивен механизъм извърши проверка на помещенията за задържане и документацията по задържане във 02 РУ – СДВР. Установи се, че две от задържаните лица са декларирали, че желаят да бъдат посетени от избран от тях адвокат, но техните адвокати не са били допуснати своевременно, което е възпрепятствало правото им на защита. В книгата за задържаните лица не е отбелязано да е извършена такава среща, но по данни на служителите на 02 РУ – СДВР същите са посетени от адвокат няколко часа след задържането. В книгата е посочено, че лицата са посетени от тяхна близка. В тази връзка е важно да отбележа, че правото на защита е основно човешко право и правозащитен стандарт, регламентиран в чл. 47 от Хартата на основните права на ЕС, чл.6 от Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи, както и в националното законодателство. Съгласно чл. 74, ал. 2, т.6, б. б) от Закона за министерство на вътрешните работи задържаните лица имат право на адвокатска защита от момента на задържането. Ранният достъп до адвокат е важна процесуална гаранция за защита правата на задържаните лица и следва да бъде ефективно гарантирана от институциите.

Бяха констатирани пропуски при изготвянето на заповедта за задържане на лице, което е посочило, че отказва да я подпише, но отказът не е удостоверен с подпис на един свидетел както изисква чл. 15, ал. 2 от Инструкция № 8121з-78 от 24 януари 2015 г. за реда за осъществяване на задържане, оборудването на помещенията за настаняване на задържани лица и реда в тях в Министерството на вътрешните работи.

По отношение на изложените твърдения за лоши битови условия в помещенията за задържане, НПМ констатира, че дадените през 2019 г. препоръки не са изпълнени в частта за подобряване на материалната база. Повечето помещения за задържане са с незадоволителна хигиена, неподдържани и са оборудвани с легла, маса и стол. Достъпът по вентилация и естествена светлина също не е осигурен на необходимото ниво, въпреки че е изпълнена препоръката на НПМ и са предприети действия за почистване на външното пространство на районното управление. От книгата за задържаните лица е видно, че до обяд на 02.09.2020 г. са били задържани 18 лица при капацитет на помещенията от 8 души, което надвишава двукратно капацитетът на помещенията и е налице пренаселеност.

Предвид гореизложеното, с оглед недопускане нарушаване на правата на гражданите и на основание чл. 19, ал. 1 , т. 4 се обръщам към Вас с препоръка за:

1. Осигуряване на незабавен достъп до адвокатска защита от момента на задържането при декларирано желание от задържаното лице.

2. Изясняване на причините адвокатът на две задържани лица да не бъде допуснат своевременно за среща с тях и защо срещата им не е надлежно отразена във водената във 02 РУ – СДВР документация.

3. Предприемане на действия за подобряване на материалните условия в помещенията за задържане в 02 РУ – СДВР.

4. Извършване на задълбочена и безпристрастна проверка и ефективно разследване на сигналите за упражнено полицейско насилие при спазване на конституционните и европейски стандарти за правата на човека, включително и по отношение на неправомерна употреба на боксове.

5. Предприемане на действия за преустановяване на практиката за поставянето на заплашителни послания на униформеното облекло на служителите на МВР.

6. Предоставяне на информация дали по време на охраната на протестите полицейските служители са носели индивидуални идентификационни номера.

Моля да ми предоставите навременна, точна и пълна информация по случая, както и всички документи, събрани в хода на проверката. В случай, че се установят допуснати нарушения от полицейски служители, настоявам да предприемете необходимите действия спрямо замесените служители.

С уважение,

**ДОЦ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**